

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LI (45)
Štev. (Nº) 35

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
10 de septiembre - 10. septembra 1992

Težave z ugotovitvijo državljanstva RS

Večkrat smo že brali v našem časopisu o težavah, ki jih imajo naši rojaki, ko zaprosijo za ugotovitev državljanstva Republike Slovenije. Tokrat objavljamo tri take konkretne primere.

I) Na ljubljanskem sekretariatu za notranje zadeve (Mačkova 1) se je družina V. znašla pred zahtevami, o katerih doselej še ni bilo govora. Čeprav je družinski oče (rojen v Sloveniji) potrdilo o državljanstvu prejel v nekaj dneh, so težave nastopile za ženo in otroke, rojene v Argentini:

a) Žena naj se izjavi, če želi biti vpisana z dekliškim priimkom ali moževim.

b) Izjavi naj tudi, če želi biti vpisana z enim ali obema imenoma (v primeru, da ima dve imeni). Isto velja tudi za otroke.

c) Za otroke je treba pojasniti, če so samski ali poročeni (tudi za mladoletne).

č) Na uradu so trdili, da se imena otrok,

rojnih izven Slovenije, ne prevajajo v slovenščino, čeprav je prevod možen (Jorge=Jurij; María=Marija, itd.) in potrjen od uradno priznanega prevajalca.

II) Gospa C. je prejela potrdilo o državljanstvu, vendar z opombo, da ji to potrdilo ne daje pravico za udeležbo pri volitvah.

III) Gospod F., ki trenutno živi v Sloveniji, je dobil državljanstvo šele po enem letu, ker so morali prej ugotavljati, kakšen kraj je „Hospital Salaberry“, ki je v argentinskem rojstnem listu znan kot kraj rojstva. Njegove sestre, ki so bile rojene v isti bolnišnici, so dobile državljanstvo takoj.

Prosimo bralce, da nam sporočijo take ter naknadne zahteve in podobne ovire, s katerimi so se znašli na tozadevnih uradih, da se preveri, če so umestne, zakonite, upravičene oz. da prosilci svoje prošnje izpopolnijo z omenjenimi podatki.

Dialog — edina rešitev

Mesece že sledimo vojni na Balkanu. Grozote so dogajajo blizu Slovenije in komur je znana zgodovinska preteklost Bosne in Hercegovine, more to bratomorno klanje primerjati z vojno z Afganistanu in v Palestini. Krivci teh zločinov so znani: neodgovorni politični zločinci, katerim ZN napoveduje „sodbo“, beograjski rdeči „purani“, sedaj „prenovitelji“.

Larry Hollingworth, sodelavec visokega komisarja ZN za begunce, je izjavil:

„V svojem življenju še nisem videl toliko solza kot po dohodu tovornjaka z živili in zdravili v Gorazde, kraju nepopisnih zločinskih napadov na civilno prebivalstvo.“

Zadnje izjave bosanskega Srba Karađića so sprejemljive: „Priznamo zunanje

bosanske meje, za katerimi bo zagotovljena enakost vseh skupnosti — političnih in verskih.“

Hrvaški poveljnik južnega bosanskega področja general Janko Bobetok pa pravi precej drugače: „Naša potrpežljivost se bliža koncu. Če se ne sporazumemo v teku enega tedna, se bomo odločili za napad na zločinsko srbsko vojsko.“

Lord Owen in C. Vance sta poslal srbskim milicam rok do prihodnje sobote, da izročijo v Sarajevu, Bihaču, Jajcu in Gorazdu vse težko orožje edinicam ZN. Istočasno sta zahtevala, da politiki odpotujejo nujno v Ženevo do 12. septembra in podpisujejo sklepe Londonske konference z dne 27. avgusta.

-erne

Septembra predsedniške konvencije SKD

Slovenski krščanski demokrati bodo po 20. septembru začeli s predsedniškimi konvencijami, na katerih bodo člani stranke (konvencij se bodo lahko udeleževali vsi državljani), s pomočjo t. i. elektorjev, posredno glasovali oz. izbirali strankinega kandidata za prihodnje predsedniške volitve, so povedali na tiskovni konferenci. Časnikarjem so predstavili predsednika volilnega štaba Tomaža Kunstlja in svetovalca dr. Boruta Sommergerja.

Vsak kandidat bo imel na konvencijah zagotovljen sedemminutni programski nastop, po njem pa mu bodo navzoči lahko postavljali vprašanja. Preštevanje oddanih glasov (elektorji bodo glasovali s kuponi) v podporo posameznemu kandidatu bo javno, s čimer bo mogoče v vsakem trenutku spremljati rezultate. Na koncu posamezne konvencije bo imel kandidat, ki bo zbral največjo podporo, sklepni govor.

Volilno telo bo tako lahko spoznalo

kandidate in si ustvarilo predstavo o kasnejšem „zmagovalcu“.

Ko bo „zmagovalac“ konvencij določen, bo v spremstvu predsednika SKD L. Peterleta obiskal vse slovenske občine. Načrt za potek teh obiskov je že pripravljen.

Glavni tajnik SKD je v uvodu neformalne časnikarske konference opozoril na pomanjkljivosti zakona o volilni kampanji, ki ga predlaga vlada: predvidevano „varovanje“ človekovih svoboščin in pravic je urejeno že drugje; ob prepovedi zbiranja sredstev od državnih organov, lokalnih skupnosti in sindikatov ni določil o sankcioniranju kršitev; ni določeno, od katerega trenutka dalje se darovana sredstva štejejo za sredstva volilne kampanje; nedorečena in s tem nepotrebna je prepoved negativne propagande; prekratek je rok, v katerem naj mediji objavijo (nekajkrat trideset dni pred dnem volitev) obseg, pogoje in način izrabe brezplačnega prostora,

Herman Zupan

častni konzul RS v Buenos Airesu

Dne 7. septembra 1992 smo po faksu dobili sporočilo, da je slovenska vlada z odlokom štev. 1897 odobrila odprtje konzulata Republike Slovenije v Buenos Airesu. Po odloku štev. 1902 je bil postavljen na čelo konzulata kot častni konzul gospod HERMAN ZUPAN, predsednik Slovensko-Latinskoameriške trgovske zbornice v Buenos Airesu, ugledni član naše organizirane skupnosti ter mednarodno priznani industrialec grafične in embalažne stroke. Oba odloka sta bila objavljena v Uradnem listu Republike Slovenije 1. avgusta t. l.

Več podrobnosti o tem za našo skupnost pomembnem imenovanju bomo objavili prihodnjic.

Nesporazumi med Slovenci in Hrvati

Slovenija in Hrvaška, suvereni državi, ki sta se pred nekaj leti z rami ob rami borili proti beograjskemu centralizmu, si zadnje čase delata težave pri vzpostavljanju medsebojnih opdnosov „dobrih sosedov“. Časopis NZZ poroča, da je izjava slovenskega zunanjega ministra pred kratkim povzročila veliko ogorčenosti v Zagrebu.

Dr. Rupel je namreč dejal, da v Bosni in Hercegovini divja vojna med Srbi in Hrvati na ramenih in hrbtih muslimanov. S temi besedami pa je Hrvate zadel na najbolj občutljivem mestu. Le-ti ne morajo razumeti, da je ravno predstavnik Slovencev, ki so bili še do nedavnega njihovi dobri zavezniki, postavil Hrvate in Srbe v isto vrsto in jih obdolžil, da so skupno napadli Bosno in Hercegovino. Zaostri se je tudi vprašanje meje na morju v Istrskem zalivu, kjer so pred nedavnim Hrvati zajeli dve slovenski ladji. Trdijo, da sta vozili v hrvaškem teritorialnem območju, Slovenci pa

dokazujejo ravno obratno. Zato mnogi politiki domnevajo, da je Ruplova obtožba le odgovor na hrvaško piratsko dejanje pred slovensko obalo. Dobro odnose med državama kalijo tudi vroči članki tiska na obeh straneh.

Slovenci očitijo Hrvatom, da so povišali carinske dajatve na slovenske produkte za 23,5% in da gradijo carinarnice na mejah, ki še niso dokončno določene. Nikakor pa ne morejo pozabiti, da so Hrvati pustili prost prehod čez svoje ozemlje srbskim četam, ki so lani napadle Slovenijo.

Obratno pa Hrvati Slovincem zamerijo, da niso dokončno dogradili ceste, ki veže Zagreb čez Maribor z Avstrijo in so raje končali zvezo Maribora preko Ljubljane z Portorožem in Kopro. Dejstvo, da pelje zveza Hrvaške z zapadno Evropo čez Slovenijo, je prav gotovo važen činitelj v rokah Slovencev — kar je slovenski zunanji minister zelo poudarjal v intervjuju z nekim hrvaškim časopisom. Slovenci pa imajo težave s svojimi ladjami, ker imajo v posesti le ozek pas obale v Tržaškem zalivu in dosepejo v odprto morje samo preko hrvaškega ali italijanskega vodovja, ker vprašanje mednarodnega še ni dokončno rešeno.

Pred kratkim je zagrebški dnevnik „Novi Vjesnik“ v napadalno-sovražnem članku Slovenijo obdolžil „provincialnega neokolonializma“ in dokazoval, da se mora Slovenija enkrat za vselej zadovoljiti z dejstvom, da ne bo mogla več izrabljati hrvaških naravnih bogastev, kakor jih je med vojno in v komunistični Jugoslaviji, ker ji Hrvaška ne bo več podlaga za surovine.

Tako slovenska kakor tudi hrvaška vlada skušata omiliti vtise, katere povzročajo takšne izjave, in dokazujeta, da so medsebojni odnosi še dokaj normalni spričo pomanjkanja potrebnih spretnosti pri uravnavanju morebitnih navskrižjih. Obe sedišta sicer že vzpostavljata diplomatske odnose in slovenski odposlanec je svoje mesto v Zagrebu že zasedel, hrvaški poslanik Zdravko Tomac, ki pripada bivši hrvaški komunistični stranki — pa še ne.

Zahod se vprašuje, kam merijo zadnje Ruplove izjave, in s skrbjo spremlja med obema mladima državama razmere, katere je NZZ označila kot „težke odnose“.

Po NZZ priredila D-ova

Jadran Vatovec, Slovenec, 28. avgusta

AVGUST HORVAT

(2)

Ob stoletnici prvega slovenskega katoliškega shoda

Predavanje pri SKA, 29. avgusta 1992

DNEVI SHODA

Shod se je vršil v dneh 29. do 31. avgusta 1892. Ni bil neka masovna manifestacija, ker to ni bil njegov namen. Zbralo se je približno 2000 udeležencev z namenom, da študirajo probleme tedanje slovenske družbe. Delo je bilo razdeljeno med 6 odsekov. Pozneje so se vršili okrajni katoliški shodi, ki so jih pripravljali deželni pododbori.

Kot med časom priprave tako je tudi na shodu bilo poudarjeno, da je glavni namen „ustvariti slovenski katoliški program, ki naj bi bil temelj za javno delo katoliških Slovencev“ (Anton Kacin, 80-letnica prvega slovenskega katoliškega shoda, Družabna Pravda, št. 167/168, str. 2—7, XI. 1972). Osnova naj bi se katoliška narodna organizacija, delavska društva, obrtne zbornice, zadruga za pomoč kmetom. Ustvarila bi se naj ideološka podlaga vsemu slovenskemu katoliškemu gibanju in dala pobudo za zgradbo celotne organizacije katoliške dejavnosti na versko vzgojnem, kulturnem in prosvetnem, na socialno gospodarskem in političnem področju (Matija Škerbec, Pregled novodobnega slovenskega gibanja I, 1965, str. 89).

Delo po odsekih je bilo zelo aktivno. Prvi odsek se je bavil s šolo. Debata je bila dolga in temeljita. Vsi so se strinjali v zahtevi, da mora biti pouk v materinem jeziku na temelju verskih načel. V tem smislu so izzvenele tudi resolucije, katerih je bilo sprejetih dvanajst: šest za osnovne, tri za srednje in tri za visoke šole. Slovenske osnovne šole naj se ustanovijo tudi v okrajih, kjer so Slovenci v manjšini. (Anton Kacin, 80-letnica prvega slovenskega katoliškega shoda, Družabna Pravda št. 167/168, str. 5)

Glede srednjih šol je bilo sklenjeno, da Katoliški shod zahteva, da se osnuje s časom svobodna slovenska katoliška gimnazija, združena s konviktom. Iz te zahteve je izšel škofijski zavod v Št. Vidu s konviktom in prvo samoslovensko gimnazijo.

Pri razpravi o visokih šolah so poleg zahtev splošnega značaja postavili tudi stvarni predlog, naj se ustanovi slovensko katoliško akademsko društvo na Dunaju in Gradcu. Na Dunaju so ustanovili Danico, v Gradcu pa Zarjo. (Anton Kacin, 80-letnica prvega katoliškega shoda, Družabna pravda št. 167/168, str. 5) Ustanovi se naj tudi slovensko vednostno društvo po zgledu dunajske Leonine, katero prevzame nalogo skrbeti za višjo gojitev in razvoj krščanske vede. Niso pa postavili že zahteve po ustanovitvi slovenske univerze.

O kmetijskem vprašanju, ki je bilo zelo boleče, predvsem dolgovi, ki so pomenili veliko vsoto in bi jo zmogla samo država. Zahtevali so zavarovanje proti požaru, starostno zavarovanje za onemogle kmečke delavce, deželno zavarovanje proti živinskih boleznim, ustanovitev okrajnih kmečkih zadrug, ki bodo pomagale reševati vprašanja kmetijstva.

O delavskem vprašanju s posebnim ozirom na delavce v tovarnah in rudnikih, so odločno povedali, da vedno z večjo silo trka na vrata zakonodajnih zborov po odgovarjajoči socialni zakonodaji. Krivično je delavcem nakladati več dela kakor ga premorejo njihove moči, ali pa zahtevati taka dela, ki niso primerna njihovim starostim in spolu. Urediti se morajo delavske plače, celotno delavsko vprašanje pa morata reševati Cerkev s svojim socialnim naukom in država s primerno socialno zakonodajo.

Sodelovati morajo tudi delodajalci in delavci sami. Za to se morajo ustanoviti delavska društva za obrambo pravic in medsebojno pomoč. Nič manj odločno so zahtevali spoštovanje nedeljskega počitka tudi za delavce v tovarnah in rudnikih in državne uradnike.

Za obnovitev katoliškega verskega življenja se priporoča poživitev obstoječih verskih organizacij in bratovščin, dobrotne ustanove ter ljudske misijone.

Glede tiska se zahteva dobro časnikarstvo, stalen osrednji odbor katoliških časnikarjev, katoliški dnevnik in tednike, priporočajo Družbo sv. Mohorja, katoliška tiskovna društva, ki naj izdajajo tudi primerne knjige za mladino.

Posebno pozornost je vzbudilo vprašanje politične organizacije. Mislili so predvsem na katoliško politično organizacijo. S to organizacijo bi naj dosegli, da kot svobodni državljani v postavnih mejah vplivajo v smislu svojih načel na javnopravni razvoj našega naroda. Vsi narodi v državi so enakopravni in vsak narod ima pravico do zaščite in razvoja svoje narodnosti in svojega jezika. Priporoča se ustanovitev Slovenskega katoliškega odbora, ki bi imel nalogo pripravljati in voditi velike skupne versko-narodne akcije. Debata o tem vprašanju je bila razgibana, slo je, da se da končni udarec večdesetletnemu političnemu slogastvu.

Resolucije katoliškega shoda so silno odmevale po vseh slovenskih deželah in daleč preko njihovih mej. V naslednjih mesecih je resolucijam pritrtilo 186 slovenskih kmečkih občin, izmed takratnih kranjskih mest, ki so imela liberalne občinske odbore, pa nobeno. (Anton Kacin, 80-letnica prvega slovenskega katoliškega shoda, Družabna Pravda, št. 167/168, str. 8).

Če povzamemo dosedaj omenjeno vidimo, da je shod zahteval, da se morajo znanost in umetnost, vzgoja, obveščevalna sredstva, socialno in politično delo ravnati po katoliških načelih in izhajati iz žive katoliške zavesti, ki se hrani z živim verskim življenjem, le na taki — katoliški — podlagi naj bi bilo možno složno sodelovanje vseh Slovencev. (Mal, Erajavec, navaja Jožko Pirc, Aleš Ušeničnik in znamenja časov, Ljubljana 1986, str. 49)

Po zgodovinarju Erjavcu je bil shod eden najznamenitejših dogodkov v kulturni in politični zgodovini slovenskega naroda, ker je začrtal jasne smernice delu vse katoliške generacije, ki mu je sledila, s tem pa odločilno vplival na potek vsega nadaljnjega slovenskega javnega življenja (Jožko Pirc, Aleš Ušeničnik in znamenja časov, Ljubljana 1986, str. 49). Brez dvoma je bil prvi katoliški shod začetek nove dobe v življenju slovenskega naroda.

Izvoljen je bil tudi 24-članski odbor za pripravo naslednjega shoda.

SLOVENC NA KOROŠKEM

DVOJEZIČNOST: Ravnatelj visoke šole v Št. Jakobu je v pozdravnih besedah dejal, da je šola potrebna pomoči staršev glede na jezikovno vzgojo deklet, ker se prav ta šola razlikuje od drugih zaradi dvojezičnosti. To dvojezičnost bodo morala dekleta javno pokazati, če ne prej pa na izpitih v 4. letu in pri zrelostnem izpitu. Skupno so odgovorni za dvojezičnost otrok starši, dekleta same in učitelji. Učenke so izdale 5. števi-

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Položaj se zapleta. Običajno so si težave sledile druga za drugo, a v nekem redu: na gospodarskem področju, v politiki, v pravosodju. Kar naenkrat pa se je vse nakopilo in kakor gasilci, ki morajo istočasno gasiti troje požarov, vlada ne ve, kje bi skušala prej napraviti red. In v takih okoliščinah se rado zgodi, da je rešitev hujša od problema...

KJE JE SOVRAŽNIK?

Stvar je pravzaprav atipična. Običajno, v normalnih deželah, morajo vlade paziti na delovanje opozicije, kajti tam se nahajajo nasprotniki. S peronistično vlado se dogaja nekaj čudnega, na kar smo že večkrat opozorili, a je tako važno, da te točke v nobeni priliki ne smemo izgubiti izpred oči.

Glavne težave se nahajajo v samem peronizmu in najhujši sovražnik peronizma so lastni peronisti. Ali, da smo bolj točni, lastni menemisti. Po hudem porazu, ki ga je radikalizem doživel leta 1989, je domala izginil iz površja kot politična sila. Ob roki De la Rúa in njegove zmage v prestolnici se je zmagovito vrnil, a le za kratko dobo. Notranja nasprotja in zgodnja tekma za predsedniško kandidacijo je znova radikalizem onemogočila kot resno opozicijo. Tako je dejanski Menem ves čas svojega vladanja užival zavidljivo stanje: praktično ni imel opozicije.

A kljub temu ima vlada toliko težav, kot da bi bila opozicija močnejša, številnejša kot pa vladna stranka. Zakoni v kongresu ne prodró zaradi lastne notranje opozicije. Škandali v vladi prihajajo na dan zaradi podatkov, ki so sad medsebojnega obračunavanja med vladnimi možmi. Javni nastopi raznih ministrov in državnih tajnikov imajo več opraviti z medsebojnimi sproti kot z resnim delom vladanja in upravljanja države in družbe. In to od samega začetka pa vse do trenutka, ko pišemo te vrstice.

Eden zadnjih izrazov tega boja je bil škandal okoli državnega posega v buenosairesko trgovsko borzo. In moti se, kdor meni, da je Martin Redrado, predsednik tozadevne komisije, bil okrnjen v svoji moči in kdor govori o remiju. Kadar šibkejši doseže remi nasproti močnejšemu (to pot proti gospodarskemu ministru) je to zanj zmaga, za močnejšega pa poraz.

PRAVICA JE SLEPA

Podoben je položaj tudi v najnovejši krizi v vladi okoli pravosodne oblasti. Priznati moramo, da Menem izvaja v argentinski družbi globoke spremembe. In tudi nadvse potrebne spremembe. Polemika seveda teče okoli načina, ki ga uporablja, da te spremembe uvede.

Pravosodno oblast v Argentini je bila prave polzeve narave. Počasna do brezupnosti. Sodnijski postopki so se raztegovali v nedogled. Leta in leta, in mnogokrat zaspali spanje pravičnega. Jasno: celoten postopek je bil pismene narave: tožbe,

pričevanja, zagovori, razsodbe, prizivi... vse je šlo pismeno in tinta se je razlivala v nedogled. Zanimivo bi bilo ugotoviti, koliko ljudi je v zaporih, ki niso nikdar stali pred sodnikom, enostavno, ker nad njimi še ni bila izrečena sodba.

Ko je bil imenovan za pravosodnega ministra Leon Arslanian, si je postavil težko nalogo bistveno spremeniti sodni stroj v državi. Za to je bilo potrebno, da se spremeni kazenski kodeks, da se organizira popolnoma nov stroj sodišč (ne da bi zbrisali starega), in da se uvede, kot krona to, kar tu poznamo kot „ustna sodba“.

A to bi bila strokovna plat tega problema. Minister je pozabil na politično ozadje. Ko je bila vsa reforma izpeljana in je bilo treba le še imenovati nove sodnike, je nastal problem. Seveda na vrhu: kateri bodo člani zbornice? Da, do nižjih sodnikov sploh še ni prišlo. Minister ni bil zadovoljen s štirimi izmed devetih članov zbornice, ki jih je predlagal predsednik. Postopek je namreč tak: predsednik predlaga, senat potrdi ali zavrne. Toda Arslanian je že na svojo roko odpisal štiri predlagane, češ da so preveč „vladne“ osebnosti. Seveda v vladi to zanikajo, a dejstvo ostane. Minister (sedaj že bivši) je resen človek in je že nekajkrat prišel v spor z ostalimi člani vlade, tudi s predsednikom, ker je v bistvu branil neodvisnost pravosodne oblasti. Sedaj je šel predaleč. Postavil je zahtevo: ali ti štirje ali jaz. Predsednik je potrdil one štiri, minister pa odstopil, še preden je seznam šel v senat. Seznam bo moral sedaj poslati novi minister. Svet pa se vrti naprej...

POLEMKA POVSOD

A vladne težave v območju pravosodja se ne nehajo. Sedaj je tudi sodna zbornica potrdila, da je bila zvezna intervencija v Corrientesu neustavna, vsaj kar se tiče posega v provincijsko sodno oblast. Vsa zadeva je pred vrhovnim sodiščem in zgleda, da se tehtnica nagiba proti vladi. Medtem je v Corrientesu nastal problem tudi med zvezno komisarko, ki je preložila volitve, in provincijskim kongresom, ki je z zakonom sklical volitve za konec septembra.

Druga polemika je nastala med predsednikom in Cerkvijo. Škofijska komisija za socialno pastoralo je zahtevala, naj gospodarski plan upošteva revščino v državi in naj ceno urejevanja gospodarstva ne plačujejo vedno le najrevnejši. Da je bila mera polna, je minister za socialno skrbstvo Julio César Aráoz potrdil, da je v državi devet milijonov ljudi, ki se nahajajo v „skrajni revščini“. Ta izjava ga je stala hud opomin s strani predsednika, ki je potem še javno dejal, da „se lažejo“ tisti, ki trdijo, da je sedaj več revnih kot prej. Ni jasno, ali je ta izjava letela na ministra ali na škofo. Seveda je polemika zagorela z vso močjo in jasno je, da vlada ne pridobiva na ugledu s temi zadevami.

Medtem pa precejšen del province Buenos Aires znova trpi bič povodnji. Vse ozemlje na področju jezer „Las Encadenadas“ se nahaja v nevarnosti, da voda pokrije mesta in vasi. Pred leti je dokončno izginil s površja zemlje kraj Epecuén. Danes ista usoda preti krajema Carhué in Guaminí. Medtem pa guverner trdi, da ni nevarnosti in da je vsega kriva „koletivna psihoza“, ki jo iz političnih interesov vzbuja časnikarstvo. Resnici na ljubo povedano pa je to ozemlje leta in leta pod bičem menjajočih se suš in deževnih obdobj. In vlada se nikdar ni spravila resno na problem. Ni pravih hidričnih študijev, ni pravih rešitev problema. Ljudje pa naj naprej prenašajo udarce narave in nevednih vlad.

Iko šolskega časopisa Wirmi, ki je tokrat bilo štirijezično. Na sporedu je bila ritmična vaja, modna razstava in posebna mehihanska jed — chili con carne.

POLITIČNE NOVICE: — Vodilno gibanje se je združilo v Enotno listo, njen cilj je mandat v koroškem Deželnem zboru.

— Po 18 letih „prisilnega združenja“ so se slovenski občani pri volitvah odločili za samostojnost v Pliberku, v Bistrici, na Zilji in v Stranji vasi.

KOROŠKI „GALLUS“ V SLOVENSKI HIŠI

Letošnji slovenski kulturni dejavnosti v Argentini in obisku delegacije iz Slovenije se je sedaj pridružil tudi kulturni obisk iz zamejstva, iz slovenske Koroške. Kot povračilo obiska našega „Gallusa“ pred letom dni se je vabilu odzval koroški mešani pevski zbor Gallus, ki je v številni zasedbi priletel med nas in nam prikazal svoje delo ter koroško dušo.

Veseli smo bili obiska in njihovega izvrstnega petja. Zbor je visoko pripravljen in se spušta tudi v težje izvedbe, tako da ne ostane na folklorni ravni. Njegov dirigent prof. Jože Ropitz je s trdim delom in ob dobri volji pevcev izdelal iz njega odličnega predstavnika slovenske pevske muze.

Niso še dobro prišli med nas, še vsi trudni od dolgega poleta, peturne razlike in obratnega letnega časa, že so pripravili v Slovenski hiši 22. avg. slavnostni koncert, ki se ga je udeležilo veliko naših ljubiteljev glasbe, ki so popolnoma napolnili dvorano.

Najprej je ves zbor pozdravil v dvorani v imenu argentinskega Gallusa Miha Gaser, nato pa še ustanovitelj ter dolgoletni dirigent dr. Julij Savelli, ki je poudaril povezavo naših rojakov preko morja in obeh Gallusov. Dr. Janko Zerzer, predsednik Krščanske kulturne zveze, se je zahvalil gostiteljem in pripomnil, da je vesel, ko se sedaj izpolnjuje, kar je pred šestimi leti napovedal: medsebojni kulturni obiski.

V znak prijateljstva in zahvale so člani tukajšnjega Gallusa poklonili vsakemu od pevcev s Koroške majhen spominček na ta obisk, pa tudi gostje so poklonili darila obema dirigentoma dr. Juliju Savelliju ter Anki Gaserjevi, prof. Tinetu Vivodu kot predsedniku ZS in Mirjam Oblak kot predstavnici Gallusa.

Sledil je koncertni del. Med posameznimi pesmimi so poleg napovedi ali krajše oznake podali tudi opis koroške zemlje iz del kakšnega slovenskega koroškega pisatelja ali pesnika: Milke Hartman, Valentina Polanška, Antona Kuhlina, Matije Sneiderja in Romana Gardela, da smo se tako lahko vživeli v njihovo deželo.

Kot je že tradicija pa tudi pravšna predstavitev, so najprej zapeli dve pesmi našega največjega komponista Jakoba Gallusa, po katerem nosijo ime. Veni sancti spiritus ter Vesperem autem sabbati so predstavili v lepi polifonični harmoniji.

Iz starejših glasbenikov so predvajali A. Brucknerja Locus iste, samospjev H. Wolfa iz Slovenjegrada Predanost, ženski zbor pa je zapel Ave Maria od Zoltana Kodalyja.

Sledili sta dve uglasbitvi Matije Tomca na pesmi Milke Hartmanove Uspavanka ter O Podjuna, pa tudi narodno blago so predstavili v znani Kje je moj dom mili. Prvi del privlačne glasbenega večerja je končala priredba dirigenta Jožeta Ropitza Gregorčičeve pesmi Ujetega ptica tožba.

Med odmorom je nekaj časa igral tudi instrumentalni trio „Drava“ narodne pesmi, ki so zelo razživele občinstvo, tako da

je nekajkrat samo poprijelo in sodelovalo.

Ob pričetku drugega dela je najprej pozdravil goste predsednik Zedinje Slovenije prof. Tine Vivod, nato pa so pevci nastopili z malce drugačnim sporedom, ki je poleg slovenskih narodnih prikazal tudi nekaj najmodernejših, pa tudi pesmi iz zakladnic drugih jezikovnih krogov.

Prva je bila ruska pesem, uglasbena po Roesterju in prirejena od dirigenta Ropitza Rudeči sarafan, tej pa je sledila zelo moderna Vem, da je zopet pomlad, ki jo je napisal Lojze Verbič. Sledili sta dve nemški pesmi: Steverleina Mitlieb bin ich umfagen iz 16. stoletja ter Woltersa Viele verachten die edele musik. Posegli so še na drug kontinent in predstavili črnsko duhovno Deep river.

A program nas je spet ponesel v Slovenijo: pesem Milke Hartmanove Sijaj sonce je uglasbil naš glasbenik ravn. Marko Bajuk, ki je tudi priredil narodno Dekle na vrtu zelenem sedi. Kmetski ovčar, slovensko narodno pesem, je priredil Luka Kramolc.

Da poznajo tudi latinskoameriške pesmi, je zbor odlično podal čilsko znano Río, río, ki je doživela velik aplavz.

Približal se konec koncerta. Za slovo so nam koroški prijatelji podali pesem Slovo, ki jo je uglasbil dirigent Ropitz, v katerem smo imeli priliko večkrat spoznati odličnega komponista. Kot zadnja pesem na sporedu je bila znana Treiberjeva N'mav čriez jizaro, ki nas je ponesla v lepo Koroško.

Seveda se pohvala in aplavzi niso mogli pomeči, zato so dodali še pesem Zvezda mila je migljala. Še in še je publika zahtevala pesmi, a čas je priganjal. Sledil je zaključni, mogočni del, ki je marsikoga presenetil. Skupaj sta na odru namreč zapela oba bratska Gallusa, argentinski in koroški. Skoraj sto pevcev je iz polnih grl skupaj zapelo nekaj slovenskih pesmi, ki tako pričajo po skupni volji in ljubezni do naroda.

Pesmi so bile: Venček narodnih, Nocoj pa oh nocoj, V dolini prijetni, in Zvezda večerna. Za zadnjo pesem vsega večera pa sta oba zbora kakor tudi občinstvo skupaj zapeli našo himno, ki jo je napisal dr. Marko Kremžar, uglasbil pa ustanovitelj koroškega zbora dr. Cigan: Slovenija v svetu.

Bil je nepozaben večer. Najprej zaradi narodnega vidika, ko sta se pod Južnim križem združila oba bratska Gallusa v slovenski pesmi, nato zaradi izredno tehnične pripravljenosti gostov, odličnega vodstva in priprave ter dirigiranja prof. Jožeta Ropitza, ki zasluži vse naše čestitke.

Pozneje so se gostje odpravili še na turnejo po Mendozi, kakor tudi so nastopili na nekaterih naših prosvetnih domovih. Tako so svoj obisk izrabili do potankosti in nam prinesli estetski užitek in prijazen pozdrav iz dežele treh dolin, zibelke slovenstva. Bratje Korošci, dragi pevci, z dirigentom: hvala za vse, in na svidenje.

TD

Koroški „Gallus“ pri koncertu na odru Slovenske hiše.

Skupni nastop koroškega in argentinskega Gallusa.

Instrumentalni orkester „Drava“ igra med odmorom.

Zgoraj:
Dirigent prof. Jože Ropitz.

Desno:
Darilo Anki Gaserjevi.

Prisrčna hvala

Obisk Gallusovih pevcev s Koroške pri slovenskih prijateljih v Argentini je bil za vse udeležence veliko doživetje. Organizacija potovanja, priprava pevskih nastopov in predvsem prisrčno gostoljubje pri družinah in društvih, skratka naše bivanje med slovenskimi brati je bilo od prvega do zadnjega dne za nas goste edinstveno dokazovanje iskrenega prijateljstva ter pevske in osebne povezanosti. Za vso izkazano skrb, za vse finančne in druge žrtve, za ves dragoceni in tako lepi čas skupnega bivanja se vam, domovine oropani bratje, prav prisrčno zahvaljujemo. Hkrati vam zatrjujemo, da bomo te prijateljske vezi pletli naprej in jih utrjevali in da bomo skušali prispevati svoje, da se vam bo izgubljena domovina vsaj v duhu približala.

Lenčka Kupper
predsednica
MePZ Gallus

dr. Janko Zerzer
predsednik
Krščanske kulturne zveze

Fotografije: Marko Vombergar

Od takrat, ko je leta 1894 baron Pierre de Coubertin ustanovil na Sorbonni Mednarodni olimpijski odbor, je preteklo osemindvetdeset let. Na teh poletnih igrah, ki so se vršile v Barceloni, Španija so slovenski športniki prvič zastopali svojo državo, Slovenijo.

Gre za zgodovinski trenutek, saj so Slovenci doslej nastopali za Avstro Ogrsko, Državo SHS oziroma Kraljevino Jugoslavino in po drugi svetovni vojni za SFR Jugoslavijo. Brez dvoma ta nastop in odličja, ki so se dosegla, veliko pomenijo za Slovenijo, ki delček svoje nacionalne identitete gradi tudi v športnem izrazu. Nastopalo je 35 slovenskih športnikov, 29 fantov in 6 deklet iz 12 športnih panog.

Skupno je nastopalo 10.500 športnikov, ki so predstavljali 172 držav. Tekmovali so v 25 športnih panogah in treh razkazovalnih panogah. Brez dvoma so bile to tudi Olimpijske igre elektronike, računalništva ter informatike. Bilo je akreditiranih 11.000 časnika vsega sveta.

Oglejmo si rezultate, ki so jih dosegli Slovenci. V atletiki je bil najuspešnejši Borut Bilal v skoku v daljavo. V predtekmovalju je skočil 8 m, kar mu je zadostovalo, da se je uvrstil v finale. V teh je skočil 7.76 in dosegel končno 9. mesto. Njegov osebni rekord je 8.24 m. Zmagovalec, Carl Lewis, ZDA, je skočil 8.67 m.

V skoku v višino je Britta Bilal (Nemka po rodu, ima slovensko državljanstvo) dosegla 15. mesto v finalih. Skočila je 1.93 m. Zmagovalka Henkel (Nemčija) je skočila 2.02 m.

V 100 m z ovirami je Brigita Bukovec izpadla v polfinalih. Zasedla je končno 17. mesto, njen čas je bil 13.28 sek. Njen osebni rekord je 13.12 sek. Zmagala je Grkinja Patoulidou, njen čas je bil 12.64 sek. Vsi trije so izpolnili napovedi.

Mirko Vindiš se je v maratonu uvrstil na 40. mesto s časom 2: 21.03. Njegov osebni rekord je 2:13.39. Zmagal je Korejec Hwang. Njegov čas: 2:13.23. Naj omenimo, da je Vindiš na prejšnjih olimpiadah v Seulu zasedel 25. mesto.

V gimnastiki je Slovenija imela samo enega tekmovalca. To je bil Lojze Kolman, ki je tekmoval v mnogoboju ter zasedel skromno 80. mesto. Od njega se je pričakovalo kaj več, a izgleda, da mu ne gre na velikih tekmovanjih.

Tudi on je tekmoval na prejšnjih olimpiadah v Seulu, kjer je zasedel 82. mesto. Zmagal je Ščerbo (SND).

Stojan Vidaković zasedel 11. mesto v jadrnanju na deski Lechner A. 390. Zmagal je Francoz David.

Mitja Kosmina in Goran Sosič sta v kategoriji leteti Holandec zasedla 12. mesto. Prvo mesto sta zasedla Španca Doreste - Marique.

Tako Vidaković kot Kosmina Sosič sta izpolnila napovedi; predvsem prvi.

MIRKO VASLE

XXV. Olimpijske igre Barcelona '92

Judo je panoga, v kateri so Slovenci imeni dva predstavnika. Filip Leščak v kategoriji do 86 kg.; izpadel je v 1. kolu. Zmagal je Poljak Legien.

Štefan Čuk je v kategoriji do 65 kg zasedel 12. mesto. Tu je zmagal Brazilc Sampaio.

Pri obeh se je pričakovalo veliko več. Leščak je tekmoval v Seulu v kategoriji do 78 kg., kjer je tudi izpadel v prvem kolu.

V kajakaštvu na divjih vodah v kategoriji K-1 je bil 6. Marjan Štrukelj, 9. Albin Čizman, 10. pa Janez Skok. Tu je zmagal Italijan Ferrazzi.

V kategoriji C-1 je bil Boštjan Žitnik 10., Jože Vidmar 14., Borut Javornik pa 16. Zmagal je Pollert iz Češkoslovaške.

Predvsem so kajakaši kategorije K-1 izpolnili napovedi, a če bi imeli malo več sreče, bi lahko dobili kakšno kolajno. Predvsem je bila dobra tehnika.

Tudi v kolesarstvu je imela Slovenija zastopnika, Valterja Bonča, v posamezni cestni dirki. Na olimpijski krožni progi dolgi 194.6 km je v uničujoči vročini v zadnjem krogu dirke posameznikov skoraj zgorel, potem ko je bil eden najbolj vidnih akterjev te izjemno napore preizkušnje. Končno je bil 63. Njegov čas: 4 ure 35 min. 26 sek. Zmagal je Italijan Casartelli s 4:35. 21. V Seulu je Bonča zasedel 78. mesto.

V lokostrelstvu je tekmoval Samo Medved na 70 m; bil je 33. izmed 75 tekmovalcev. Zmagal je Francoz Flute. Njegov nastop na olimpijskih igrah je bil ocenjen kot soliden. Očitno je še premalo izkušen.

V plavanju, ženske, je bila zastopnica Slovenije Tanja Godina, ki je tekmovala na 100 m in 200 m hrbtno. Njen nastop ni bil zadovoljiv. Zaostala je za svojimi najboljšimi dosežki. Na 100m je iz med 45 plavalk zasedla 41. mesto. Njen čas: 1:06.97. Zmagala je Madžarka Egerszegi s časom 1:00.68.

Ni ji šlo veliko boljše pri 200 m hrbtno. Zasedla je zopet 41. mesto s časom 2:25.97. Tudi tu je zmagala Madžarka Egerszegi s časom 2:07.06.

Matjaž Koželj je plaval 100 m in 200 m delfin. Pri 100 m je le 19 stotink zaostal za svojim osebnim rekordom; s 56.65 se je uvrstil na 42. mesto med 65. Zmagal je Pablo Morales (ZDA) s časom 53.32.

Na 200 m delfin v kvalifikacijah pa mu je sreča še enkrat obrnila hrbet. S časom 2:01.39 je za 19 stotink zaostal za finalom B. Zadovoljiti se je moral s 19. mestom. Zmagal je Mel Stewart s časom 1:56.26.

Igor Majcen je bil gotovo najuspešnejši slovenski plavalec. Plaval je na 1500 m kravl. V predtekmovalju je postavil svoj najhitrejši čas doslej 15:16.85 s katerim se je prebil v velike finale, kjer se je uvrstil na odlično 6. mesto.

Zmagal je s svetovnim redordom Avstrijec Kierin Perkins s časom 14:43.48.

Jure Bučar in Nace Majcen sta nastopila na 200 m in 400 m kravl. Jure Bučar je bil 29. na 200 m s časom 1:53.19, Nace Majcen pa 35 (1:54.57). Zmagal je Sadovji (SND) s časom 1:46.70.

Na 400 m je bil 16. Bučar, ki se je uvrstil na male finale ali finale B in je izpolnil zaželeni cilj. Njegov čas: 3:56.93. Nace Majcen je bil tokrat 31. s časom 4:00.42. Tu je zopet zmagal Sadovji (SND) s časom 3.45.

Iz tega se torej sklepa, da je Igor Majcen izpolnil pričakovanja. Cilj je izpolnil Jure Bučar, posebno na 400 m kravl. Dobro je plaval tudi Koželj, razočarala pa sta Tanja Godina in Nace Majcen.

Rajmond Debevec je bil veliki favorit za pridobitev kolajne v Barceloni '92, a je tudi v tretjem nastopu na Ol ostal brez kolajne. Z zračno puško je leta 1984 v Los Angelesu zasedel 12. mesto, leta 1988 v Seulu 25. mesto, letos pa je tekmoval v treh disciplinah: z zračno puško je osvojil 9. mesto, z MK puško leže 18. mesto, v trojnem položaju z MK puško, v svoji najmočnejši disciplini, pa 6. mesto. Vidno je, da je bil Debevec za olimpijski nastop psihično pre slabo pripravljen.

Z zračno puško je zmagal Fedkin (SND), z MK puško, leže, je zmagal Koreanec Lee, z MK puško v tretjem položaju pa Petikian (SND).

V soboto in v nedeljo, 2. avgusta, so se v jezeru Banyoles uresničile slovenske športne sanje. V soboto, 1. avgusta je v čast veslačev Iztoka Čopa in Denisa Žveglja na olimpijskem drugu prvič zavihrala slovenska belo modra rdeča trobojnica.

V finalni vožnji v dvojcu brez krmarja sta Čop in Žveglj dosegla odlično 3. mesto in osvojila bronasto kolajno. Bila sta najmlajša finalista v dvojcu brez krmarja in hkrati ena najmlajših na celotnem olimpijskem veslaškem tekmovanju. Zmagala sta Britanca Redgrave - Pinsent s časom 6:27.72, drugi je bil nemški čoln, 3. je bil slovenski čoln s časom 6:33.43.

V Seulu je bil slovenski dvojec brez krmarja tudi na tretjem mestu, takrat v postavi Prešern - Mjukič.

Samo dan po osvojitvi prve slovenske olimpijske kolajne, ko se slavje v slovenskem taboru v Banyolesu še ni poglobilo, je zopet Slovenija dobila bronasto kolajno, tokrat v četvercu brez krmarja. Sadik Mjukič, Sašo Mirjanič, Milan Janša in Jani Klemencič so ponovili uspeh dvojca in osvojili bronasto kolajno. Uspeh četverca je kljub njegovim letošnjim uspehom bolj presenetljiv kot bron Čopa in Žveglja. V finalu so za favorite veljali Avstralci, Američani in Nemci.

Zmagali so Avstralci s časom 5:55.04. Drugi do bili Američani, tretji pa Slovenci s časom 5:58.24.

Barcelona '92 je že del športne zgodovine, gotovo je bila za Slovence pomembnejša kot za večino drugih. S športnimi dosežki v Barceloni smo Slovenci lahko več kot zadovoljni. Tako poletne kot zimske igre so dovolile, da Slovenija točno ve, kje stoji v športnem svetu skoraj v vseh športnih disciplinah. Brez dvoma čaka Slovenijo glede športa še veliko dela, toda če bodo voditelji slovenskega športa znali uporabiti te izkušnje, bo lahko slovenska zastava še velikokrat vihrala po svetovnih drogovi. Prihodnje poletne olimpijske igre bodo v Atlanti, ZDA, leta 1996. Torej, zbogom Barcelona, nasvidenje Atlanta.

Informacije smo dobili iz priloge časopisov Delo, Slovenec, Primorski dnevnik ter raznih drugih revij. Treba je omeniti, da je zadnje čase športna priloga Slovenca zelo kvalitetna, mogoče bi bilo dobro, da bi nekatere novice objavila prvi dan po dogodkih, ne pa čez 48 ur. Diagramacija športne priloge pa je odlična.

Štirje fantje pojejo

Vokalni kvartet Big Ben je letos uspešno gostoval v Avstraliji. Imeli so 25 koncertov v teku petih tednov, kar je pomenilo 8 tisoč kilometrov potovanja po peti celini. Kvartet sestavljajo prvi tenor Vladimir Čadež, drugi tenor Janez Rijavec, baritonist Radovan Kokošar ter basist Matej Voje. Umetniško jih vodi Danilo Čadež, tenorist Slovenskega okteta ter zborovski urednik Radia Slovenija.

„Sprejem pri avstralskih Slovincih je presegel vsa pričakovanja. Vzdušje je seveda naraščalo, ko je prišla na vrsto slovenska pesem. Ko smo videli solze v očeh in čutili topel stisk rok, smo pozabili na vse napore. Rojaki so nas sprejeli z odprtimi srci in več sto se je poslovilo od nas na melbournskem letališču,“ pravi Čadež mlajši. Bigbenovci so peli v Melbournu, Sydneyu, Adelaidi, Geelongu, Brisbanu, Wollongongu, Milduri, Oldburyju in Canberri. Višek so dosegli s poslovnim nastopom v katedrali St. Patrick v središču Melbournu, kjer se je zbralo več kot tisoč poslušalcev. Snemala jih je tudi avstralska televizijska družba SBS. Medijski odmev pa se je predvsem čutil v slovenskih obveščevalnih sredstvih, vseh radijskih oddajah in tisku. Katoliški mesečnik Misli je sliko kvarteta uvrstil na naslovno stran. V Avstraliji je Big Ben promoviral svojo drugo kaseto „Slovenec sem“.

Big Ben kvartet je nastal leta 1981 v Novi Gorici, kjer so bili doma vsi štirje prvotni člani. Leta 1991 je vstopil Ljubljancan Vojé. Nastopali so širom Slovenije, v zamejstvu in tudi v inozemstvu. Lansko leto so peli na avdienci papežu Janezu Pavlu II. v Vatikanu. Nastopali so tudi v Ukrajinski filharmoniji v Kijevu, v Salzburgu in na Dunaju. Dvakrat so se predstavili na mednarodnem poletnem festivalu v Menorki, Španiji. „Naš naloga je širiti slovensko pesem preko meje, obiskovati slovenske izseljence po svetu ter snemati plošče. Stremimo po kvaliteti in popolnosti izvajanja,“ pravita Kokošar in Vojé.

Janez Vasle

Naša namiznoteniška ekipa je gostovala

Slovenska namiznoteniška ekipa, ki trenira v Slomškovem domu, je gostovala v Concepción del Uruguay, Entre Ríos. Gostitelj je bil tokrat Club Atlético Uruguay.

V posamezni kompetenci je zamgala prvak provinc Entre Ríos Pablo Sequiera. 4. je bil Tomaž Magister, 5. pa Roman Piber.

V tekmovanju po ekipah je pa zasedla prvo mesto slovenska ekipa A. Tu je bilo zelo pomembna zmaga Romana Pibra nad prvakom provinc Entre Ríos, Pablo Sequierom 21: 16 ter 26:24.

Slovenska delegacija je bila sestavljena z naslednjimi športniki: Roman in Carolina Piber, Franc Tomažević, Dani Vester, Tomaž Magister, Fredi Žakelj, Tone Mokorel, Marko Jeriha. Kot spremljevalca sta potovala Marjan Jeriha ter Erika Piber. Delegacijo je vodil Mirko Vasle.

NOVICE IZ SLOVENIJE

SLOVENCİ V ARGENTINI

LJUBLJANA — Šestnajst novih avtobusov za mestni in primestni promet so dobili v Ljubljani. Narejeni so povsem v Sloveniji: motor in podvozje je prispeval TAM, školjko in notranjo opremo pa ljubljanska Avtomontaža. Imajo avtomatski menjalnik s štirimi stopnjami z močnim motorjem, ki že pri nizkih obratih doseže potrebno moč, kar omogoča tudi manjši hrup.

LJUBLJANA — Numizmatični kabinet Narodnega muzeja je pripravil razstavo o numizmatiki na Slovenskem, ki je bila odprta do srede avgusta v Sabadellu pri Barceloni v Španiji. Za razstavo so pripravili tudi katalog v španščini in katalonščini, ki so ga krasile barvaste fotografije in geografske karte.

RADENCI — Prodaja radenske mineralne vode je zaradi visoke carine na Hrvaško padla. Radenska je namreč prodajala na tuje 545% odstotkov produkcije; na Hrvaško je šlo 40% njenega proizvoda. Davek, ki ga Hrvaška nabije na mineralne vode, je 23% (v drugih državah največ 5%). Pravijo, da jo bodo zaenkrat še naprej prodajali, vendar z višjo ceno, obenem pa se jim obeta boljša prodaja v zahodno Evropo.

POSTOJNA — Na razstavi Vozovi in sledovi so v Notranjskem muzeju (prej se je imenoval Dom JA) predstavili kakih trideset zanimivih voz, med katerimi najdemo razne kmečke vozove (kraški, burela, premca), pa tudi parizar, furmanske vozove, kočijo, selitveni voz in otroški voziček.

PORTOROŽ — Hrvaška stranka prava je na tiskovni konferenci v Rovinju izjavila, da je zračna luka in marina Portoroža, pa še ogromno drugega zemljišča na hrvaškem (!) ozemlju. (Mar bi radi pridobili ozemlja na zahodu v zameno za izgube na vzhodu?).

VRBA — V cerkvi sv. Marka so štiri leta obnavljali zidarsko in likovno. Dela so tekla pod vodstvom specialista Rada Zaubka. Omet so na nekaterih mestih zamenjali, drugod pa vanj vbrizgali posbno snov, da se je ponovno prilepil na steno; vlaga je na več mestih opravila svoje, zadnja dela pa so bila retuše fresk.

PREKMURJE — Kmečke zadrage iz Prekmurja so v bližnjih madžarskih krajih najeli okoli 400 ha obdelovalne zemlje za pet let. Na njih nameravajo pridelovati koruzo in pšenico.

NOVA GORICA — Če se upošteva, da je zaradi prenatrpanosti na ljubljanski in mariborski univerzi 4.000 maturantov ostalo brez univerzitetnih študijev (ali so morali oditi v tujino), misel o novi univerzi neke na obali ni neumestna. Zanj se potegujejo v Novi Gorici, Portorožu ali Kopru pa tudi v hrvaškem Poreču. Nekateri se zavzemajo tudi za to, da bi profesorji in študenti prihajali tudi iz Italije, Hrvaške ali drugih držav in da bi nekateri programi bili celo v kakem drugem jeziku (npr. angleščini).

LJUBLJANA — Na TV Slovenija so začeli predvajati tedensko oddajo Dober dan, Koroška. Oddajo pripravlja uredništvo na avstrijski TV v Celovcu; začela je v letu 1989 in se tam precej uveljavila. Oddaja naj bi poskušala seznanjati Slovence v matični državi z načinom življenja rojakov na drugi strani Karavank. Pri TVS pa želijo, da bi podobne predstavitve pripravili tudi Slovenci v Italiji, na Madžarskem in po svetu.

SEŽANA — Člani Jamarskega društva Sežana so se odpravili na enotedenski obisk po madžarskih jamah. Ogledali si bodo med drugimi najglobljo madžarsko jamo Istvan Lapo, 250 metrov globoko. Zanimiv

bo ogled jam, ki niso iz apnenca: iz sadra ali geometralne jame.

LJUBLJANA — Slovenska policija ima svoje osrčje v OKC — operativni komunikacijski center, v katerem deluje 50 ljudi. V njem se preko računalnikov in vseh mogočih komunikacijskih sredstev more izvršiti raznovrstne ukrepe proti kriminalu, vojnemu stanju ali naravnim katastrofom. Center so usposobili tudi zato, ker tako zahtevajo evropske policije, ki se žele povezovati le s sebi enakimi in učinkovitimi sistemi.

PORDENON, Italija — Na knjižnem sejmu Edit Expo 1992 so se predstavniki slovenskih založb dogovorili, da jim bo sejmšče brezplačno odstopilo prostore za knjižno razstavo in spremljevalne kulturne prireditve. Sejem bo od 24. oktobra do 1. novembra.

PAMPLONA, Španija — Zvezo za softball in baseball Slovenije so na rednem kongresu teh športov IBA sprejeli kot polnopravno članico. S tem bi (teoretično) slovenski baseball že lahko nastopal na naslednji olimpiadi v Atlanti. Istočasno so tudi sprejeli hrvaško zvezo, jugoslovansko zvezo so pa izključili iz IBA.

ŠOŠTANJ — Sv. Križ nad Belimi vodami je romarska cerkev, ki je letos praznovala 130-letnico blagoslovitve. Cerkev je takrat posvetil mariborski škof Anton Martin Slomšek. Sicer pa je na tej kriški gori krščanski znak prisoten že 191 let.

VNANJE GORICE — Botanično pot so izdelali na letošnjem skavtskem taboru Mebasta. Pot je do podrobnosti bila pripravljena z raziskavo rastlin, izdelavo tablice, kjer so napisali latinska in domača imena ter del rastline, ki je uporabljiva, in čas nabiranja. Izdelali so tudi veliko tablo z mednarodnimi znaki za posamezne rastline in njih položaj.

LJUBLJANA — V Zaporih Ljubljana „sedi“ približno 130 obsojencev in skoraj enako število pripornikov, ki še čakajo na sodbo. Pomanjkanje prostora za vse zaporne je tudi njihov problem, kateremu se pridruži še pomanjkanje denarja za vsakodnevne stroške. Tudi paznikov je malo, saj v izmeni pride na vsakega paznika okoli 50 pripornikov, ki jih morajo paziti, prepeljati na zasiljanje, v bolnišnico, itd.

NOVO MESTO — V tovarni Adria Carava, ki izdeluje počitniške priklole, so predstavili nove modele, ki naj bi jih v Evropi prodali okoli deset tisoč na leto. Vendar pa imajo še probleme z zaposlenimi, saj jih je kakih 20% več kot pa jih potrebujejo, ker seveda obremenjuje ceno prikolic.

HRPELJE — Nova družba IKI je v prostorih Kovinarja začela izdelovati sestavne dele za citröenova vozila AK. Zaenkrat zaposluje deset ljudi, vendar upajo z razširitvijo povečati tudi število zaposlenih.

LJUBLJANA — Letos je bil že 33. ljubljanski jazz festival, ki v štirih večerih letos ni prikazal nobenega presenečenja. Nastopili so Brecker Brothers, pianistka Geri Allen, pevka Betty Carter in Gilbert Gil.

LJUBLJANA — Kot jezikovna prva pomoč lahko imamo knjigo Janeza Sršena, ki nosi naslov Jezik naš vsakdanji. V njej najdemo boljše „slovenske“ izhode iz jezikovnih zadreg, ki nam jih stavlja vsakdanji jezik.

LJUBLJANA — Vstop v Evropo pomeni tudi to, da bodo morali prometni policisti v bodoče znati vsaj dva pomembna evropska jezika, da bodo lahko tujcem razložili prekršek v prometu ali pa posredovali turistično zanimivo informacijo.

Osebne novice

Krsta: Pavel Kočar, sin inž. Marka in Albe Miranda, je bil krščen v Tartagalu, Salta, 15. avgusta; botra sta bila Lojze Kočar in Marija Kočar; **Lucija Marija Montañez**, hčerka Miguela Angela in Kristine Marolt, pa je bila krščena v cerkvi Marije Pomagaj 5. septembra; botra sta bila inž. Marko Marolt in Urška Marolt - Díaz Bruno; krstil je Jože Škerbec.

Čestitamo!

Poroča: 5. septembra sta se poročila v slovenski cerkvi Marije Pomagaj tržaški rojak **Aleksander de Luisa** in **Lučka Kremžar**. Priči sta bila dr. Marko Kremžar in gospa Marjetka de Luisa. Poročne obrede je opravil župnik Igor Grohar.

Čestitamo!

Smrti: V Castelarju sta umrla ga. **Slavka Grum**, vdova **Furlan** roj. **Matjašič** v starosti 79 let in **Anton Kostelec** (79). V Adelaidi - Avstralija je umrl **Jože Šterbenc** (79), organist in pevovodja. V ponedeljek, 7. septembra je umrla v Martín Coronado ga. **Ana Klajnsček** (71).

Vsem naše sožalje!

SLOVENSKA PRISTAVA

Občni zbor Društva Slovenska Pristava

Letos je bil v nedeljo, 9. avgusta, po sv. maši. Ker tokrat niso bile na dnevnem redu volitve, se je spored omejil le na poročila odbornikov o delu v preteklem poslovnem letu ter na razgovore o bodočem delu.

Iz poročil odbornikov smo si lahko ustvarili jasno sliko o odborovem uspešnem delovanju, ki se zlasti odraža v tesni povezanosti članov pri skupnem delu. Poleg običajnega organizacijskega življenja in nekaterih že tradicionalnih prireditev (tombola, koline, Pristavski dan itd.), je bilo v preteklem letu opaziti pomemben premik v naši prisotnosti izven domačega okolja (Dan narodnosti v Moronu i.dr.), narejen pa je bil tudi nov korak v naši gradbeni dejavnosti, saj je v polnem teku gradnja dveh novih prostorov v podaljšku ognjišča („parrille“), ki bosta služila tako šoli kot tudi za družabne namene. S posebnim zadovoljstvom lahko poročamo, da so za srečolov v ta namen srečke bile prodane v rekordnem času in sedaj z zanimanjem čakamo, kdo bo srečni lastnik glavnega dobitka — avtomobila, ki bo izžreban v decembru.

Občni zbor je soglasno sprejel predlog društvenega odbora, s katerim je bil ob njegovi 80-letnici dr. Julij Savelli imenovan za častnega člana Društva Slovenska pristava, v znak priznanja za njegovo delo na Pristavi in za Pristavo.

Razgovori na občnem zboru so poudarjali zalati potrebo pozitivne družabnega življenja v Domu. — Na svoji prvi seji po občnem zboru je odbor sklenil, da se sestavi posebna komisija, ki se bo resno posvetila temu delu.

Po občnem zboru je bilo v spodnjem salonu dobro obiskano družinsko kosilo.

Tone Skubic 80-letnik

Ko v krogu svoje družine obhaja svoj 80. rojstni dan, se ti pridružujemo tvoji bivši preživeli soborci iz Vaških straž, vse tam od Iga, Tomislja, Kureščka, preko Turjaka. Tvoji soborci iz domobranskih vrst v Ljubljani in Novem Mestu. Morda tudi kdo, ki je delil s teboj ječo na ljubljanskem sodišču, kamor te je zaprl Gestapo. Marsikdo, ki se te s hvaležnostjo spominja kot prvega tajnika Društva Slovencev v Argentini. Pridružujejo se tudi fantje iz tvoje Mladinske godbe, ki nas je razveseljevala na naših prireditvah, in končno vsi tvoji znanci, prijatelji in znanci.

Vsi skupaj ti želimo zadovoljstva, zdravja in še mnogo srečnih obiskov tvoje zelene Dolenjske, od koder se vračaš ves nov in pomlajen.

Naj Te Bog živi!

Tvoji prijatelji

Zbogom Anica Weiss - Loh!

Drobna novička v Svobodni Sloveniji 30. julija 1992 (list je prišel do nas sredi avgusta) me je prizadela na poseben način. „Umrla je ga. Anica Loh (79).“ Nova luč je ugasnila v naši skupnosti, svet je postal revnejši.

Anica Weiss, od 1987 vdova po Maksu Lohu, mi je bila sošolka v Črnomlju. Živahna okroglolična deklica, iz bližnje Loke doma, medtem ko sem jaz prihajal uro daleč iz Rodin. Že zgodaj je našla delo v pisarni trgovca Petra Korena. Vsa leta do vojne je bila ena najbolj vidnih v farni katoliški prosveti. Septembra '43, tik preden je Belo krajino dokončno spravila podse OF, se je Anica umaknila v Ljubljano.

Prej ko čez dve leti pa se je bilo treba še enkrat umakniti. Emigrirala je v Argentino in začela trdo novo življenje. V Evropi so ostali njeni trije mrtvi bratje-domobranci: France, Stanko in Jože. Šeasoma ji je uspelo priti do pisarniškega dela. „Petinštrideset let sem bila v raznih službah in povsod tolkla na pisalni stroj.“

Zadnja leta sva se pogovarjala po pisnih. To in ono sem vzel iz njih, nekaj pa tudi spominov, za svojo knjigo „Leto odmrznitve“, ki se zdaj tiska pri Goriski Mohorjevi družbi. Kako mi je žal, da je Anica ni dočakala! Leto 1990 nam je prineslo čudež, ki si ga skoraj misliti nismo upali. „Vinko, če še nisi bil nič v domačem kraju, zdaj gotovo pojdeš, ker si „na pragu“. Pozdravi mi vse, vse, vse, vsako ped zemlje lepo pozdravi! Jaz je ne bom več videla — predraga je pot zame in predolga za moje zdravje.“

Nisem ji več pisal, kakšen vtis sta name naredila današnja Bela krajina in današnji Črnomelj. Tega se ne da opisati, to je moč samo čutiti, prepustiti srcu njegove bolečine. Vidiš hiško nepozabne učiteljice Josipine Primožič; zapuščena leze vase. Vidiš nekdanj najglasnejšo gostilno Skubic (Kučko): mrtva je, za nočne strahove. Vidiš Flekov mlin pod Suhim mostom: kam je od tam pobegnilo življenje? In ko ob vsem ne vidiš niti enega znanega obraza, ti je vrnitev v novo domovino odrešenje.

Anica, naj ti prepevajo angelski zbori!

Vinko Beličič

Opčine, Trst; 25. avgusta 1992

MALI OGLASI

Splošna pomoč in nasveti o industrijski higieni in varnosti; Tel: 659-3574; Viktor Fekonja
Proyectos de Informática S.A. - Avditorija pri kompjuterjih, programe 3419/91 D.G.I. - Franci Sturm - Emilio Mitre 435 - 13. nadst. „D“ - Capital - Tel.: 433-1713

PSIHOANALIZA

Psihoanalitični konzultorji; lic. psih. Marko Mustar; Santa Fé 3228, 3° „M“ — Capital — Tel: 83-7347 in 826-5005.

ELEKTRONIKA

Električni material za industrijo in dom. **Elektro Ader** - Franci Jarc. Av. Ader 3295 - Munro; Tel.: 766-8947 / 762-1947

Varnostni elektronski sistemi (alarmi) za hiše - tovarne - avtomobile. Inž. Janez M. Petkovšek, Amianot 9969 - Tel.: 769-1791 - Loma Hermosa
DENAR S.R.L. - Kocmur in kompjuterji
 Tel./Fax: 942-8681/943-6023

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantacije oseo-integrirane; sreda in petek, od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadst. „B“ - San Martín - Tel.: 755-1353.

TURIZEM

Alas Tour vam nudi po ugodnih cenah potovanja po Argentini, svetu in v domovino, tudi skupinska. Na uslugo vam je Juan Kočar. Rivadavia 5283 - Loc. 34 - Tel.: 903-4006.

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni **Marjeta Senk** - Tel.: 762-2840.

LEGAJO N° 3545-82

Počitnice, izleti in potovanja v domovino informacije, hotelske namestitve, avtobusni prevozi, posredovanje vizumov in menjalnice. H. Yrigoyen 2742 - San Justo - Tel.: 441-1264/1265

ARHITEKTI

Arh. Jure Vombergar - Načrti in vodstvo gradbenih del: stanovanjske hiše, trgovine, delavnice, tovarne, itd. Av. Gaona 2776, Haedo. Tel.: 659-1413

Arh. Aleksander Jure Mihelič - Načrti in vodstvo novih zidanj in prenovitev v Buenos Airesu, Miramaru in okolič. Tel.: 631-9600 in 0291-22977.

ADVOKATI

dr. Vital Asič — odvetnik - ponedeljek, sredo, petek od 17 do 19 - Don Bosco 168 - San Isidro - Tel.: 743-5985.

dr. Franc Knaps — odvetnik - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadst. „E“ - Capital - Tel.: 45-0320 in 46-7991

dr. Mariano Radonič, odvetnik, od ponedeljka do petka od 17 do 20 ure, Mar del Plata in okolica. Olavarría 2555, Mar del Plata (7600) Tel.: (023) 51-0180/0177

SANITARNE NAPRAVE

Sanitarne in plinske naprave — privatne - trgovske - industrijske - odobritev načrtov — Andrej Marolt - Avellaneda 216 - San Miguel - Tel.: 664-1656.

ZA DOM

REDECORA - Celotna oprema stanovanj: blago za naslanjaje, odeje, zavese, tapete, preproge - Bolívar 224 - Ramos Mejía - Tel.: 654-0352.

Matiija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón.

Alpe Hogar — Stane Mehle - vse za vaš dom - L. Vernet 4225 - (1826) Rem. de Escalada - Tel.: 248-4021.

Garden Pools — konstrukcije bazenov - filtri - avtomatično zalivanje - Andrej Marolt - Pte. Illia (Ruta 8) N° 3113 - (1663) San Miguel - Tel.: 664-1656.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385 - 1. nadst. pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Vi vprašujete

Že dolga leta sem član SLOGE. Ko sem bil še aktiven, sm bil večkrat pri vas. Sedaj sem že upokojen, družina je preskrbljena, lepo se zastopimo in ne bil bi jim rad v nadlego. SLOGA čisto naravno poleg podpor za poroko in rojstvo, daje tudi podpore ob smrti. Življenje je pač tako. Mislim, da sem član MUTUALA SLOGE, nimam pa KARTE SLOGA. Kaj naj naredim, da bom „zavarovan“ za primer smrti?

Pozdrav! Francé

SLOGA odgovarja

Lepo in realno živite svojo življenjsko jesen. Če ste postal član MUTUALA SLOGA predno ste izpolnili 65 let, ni nobenega problema. V navadno hranilno vlogo vložite \$ 200.-, nabavite si KARTO SLOGA za \$ 2.- in po treh mesecih boste „zavarovani“ za primer smrti v znesku \$ 2.000 (10-krat naložba). SLOGA vam je na uslugo za vse informacije osebno ali po telefonu.

V SLOGI JE MOČ!

Slovenska kulturna akcija

7. kulturni večer

Taras Kermauner

**predstavi svojo knjigo-trilogijo
 „Slovenski čudež v Argentini“**

Sodeluje Ladislav Lenček CM

Sobota, 12. septembra ob 20. uri v mali dvorani Slovenske hiše.

Nedelja, 27. septembra

**Občni zbor protikomunističnih borcev TABOR
 v Rožmanovem domu**

Dnevni red: ob 10. sv. maša za vse pok. domobrance
 ob 11. občni zbor: Izvolitev novega odbora
 Naš čas v svetu in doma

Vabljeni člani in prijatelji!

Odbor DSPB - Tabor

Če hočeš druge vneti,
 moraš sam goreti!
 A. M. Slomšek

V nedeljo, 20. septembra, bo
 v Slomškovem domu celodnevno

PRAZNOVANJE

Spomnili se bomo našega zavetnika, „očeta slovenske Cerkve“, Antona Martina Slomška, ki je pred 130 leti odšel „v presrečno deželo, kjer mlado je vse“.

Praznovali bomo že

**31. OBLETNICO BLAGOSLOVITVE
 SLOMŠKOVEGA DOMA,
 združeno z MLADINSKIM DNEM.**

Spored: Ob 8.00: Pričetek tekem v odbojki.

10.30: Dviganje zastav, pozdrav predsednika.

11.00: Slovesna sv. maša za vse žive in pokojne našega občestva.

13.00: Skupno kosilo — nato nadaljevanje tekem.

17.00: Kulturni program: Slavnostni govor prof. Tineta Vivoda, predsednika ZS; odrski prizor: Slomšek v pesmi in besedi.

Sledi domače razvedrilo.

Za skupno kosilo so potrebne predhodne prijave; na štantih pa bodo na razpolago razna jedila in pijače.

VSI ROJAKI LEPO VABLJENI!

Poravnajte naročnino!

Darujte v tiskovni sklad!

SDO

NAŠ DOM SAN JUSTO

SFZ

bo v nedeljo, 13. septembra 1992 praznoval svoj

31. MLADINSKI DAN

Pričeli ga bomo s sv. mašo ob 8. uri,
 nato bodo tekme v odbojki in nogometu ob 9.30 uri,
 popoldne ob 19. uri kulturni program v zgornji dvorani.

Na ples nismo pozabili...
 vrtili se bomo ob zvokih ROCK & POLKA.

PRIDI, TE PRIČAKUJEMO!
 Tudi ob slabem vremenu.

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE

Director: Valentín B. Debeljak

Propietario: Eslovenia Unida

Redacción y Administración:

RAMON L. FALCON 4158

(1407) BUENOS AIRES

ARGENTINA

Teléfono y Telefax: (54-1) 643-0241

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,

Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije:

za Argentino \$ 50; pri pošiljanju po pošti pa \$ 55; ZDA in Kanada pri pošiljanju z letalsko pošto 100 USA dol.; obmejne države Argentine 90 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 75 USA dol.

Čeke na ime „ESLOVENIA LIBRE“.

Stavljenje in oblikovanje:

MALVILKO - Telefax: (54-1) 362-7215

Talleres Gráficos "VILKO" S.R.L.,
 Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 362-7215
 (1101) Buenos Aires

OBVESTILA

SOBOTA, 12. septembra:

SKA: Taras Kermauner predstavi svojo knjigo o slov. politični emigraciji ob 20. v Slovenski hiši.

Redni pouk slovenskega Srednješolskega tečaja v Slovenski hiši ob 15. uri

CETRTEK, 17. septembra:

Pri Ligi žena mati v San Martinu bo govoril zdravnik dr. Miha Stariha.

PETEK, 18. septembra:

Seja razširjenega Medorganizacijskega sveta ob 20. v prostorih Slovenske hiše.

NEDELJA, 20. septembra:

Proslava obletnice Slomškovega doma.

SOBOTA, 26. septembra:

Predavanje SKA: p. L. Kukovica: Sodobno versko gibanje New Age-Nova doba, ob 20. v Slovenski hiši

NEDELJA, 3. oktobra:

Obletnica pri Svetogorski Mariji, ob 16. SREDA 7. oktobra:

Sestanek Zveze slovenskih mater in žena. Predava dr. Marko Kremžar.